

1976. DECEMBER

kisdobos

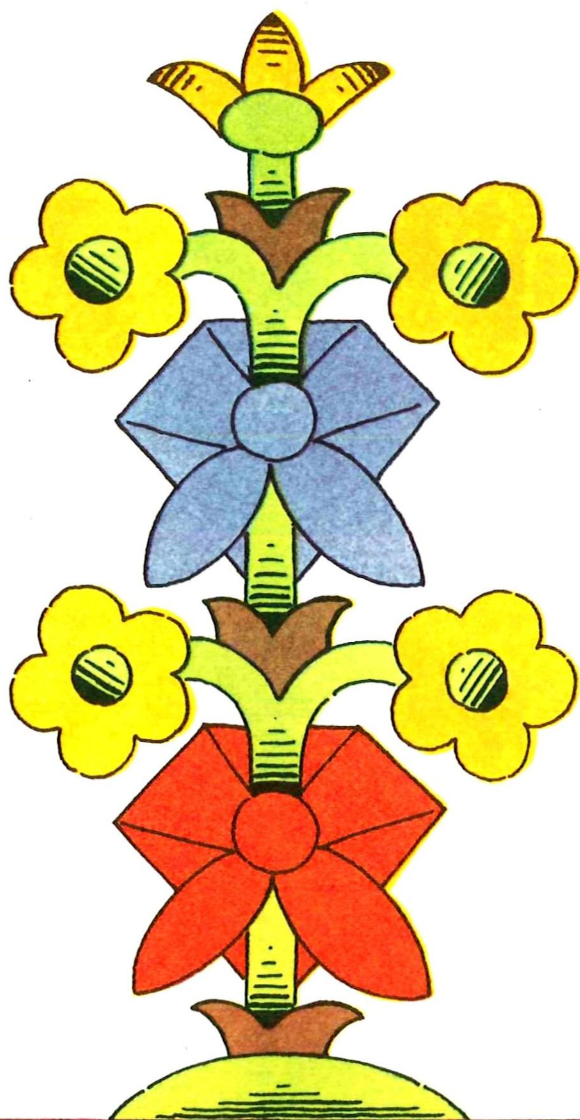
Részlet az őrsi foglalkozásról készített beszámolóból, amelyet Máris Mária, közismert krónikás írt, és mi azzal a szándékkal közöljük, hogy kedvet kapjatok ti is egy kis háztáji összefoglalóra, csak úgy, őrsön belül, mielőtt nekifognátok az ajándékkészítésnek.

Várakozunk. Bizakodva, nagy izgalommal. Tudjuk, már úton van, közeledik az öröm. Az öröm, amelyről egészen kicsi korunkban azt hittük, bundában, csizmában jön, hatalmas puttonnyal a hátán. Kissé különc vendég, s nem biztos, hogy mindenkit meglátogat. Csak annyi bizonyos, hogy a tettek, a szép, igaz, hasznos cselekedetek nyomában jár.

Megpróbáljuk kitalálni, eljön-e hozzánk is.

Tettekre a tanévkezdet óta sok alkalmunk volt. Elővesszük kisdobos-zsebkönyveinket és megnézzük magunk között az őrsben, hol tartunk a próbázással, s megfeleltünk-e mindenben a kisdobosok hat pontjának. A zsebkönyvben lerajzolt címert kiszíneztük, és tudjuk, mit jelképez. Többünknek három, néhányunknak két érdemrendje van. Számtalan dicséretet kaptunk otthon és jó osztályzatot itt az iskolában. Csak egy pajtásunknak áll rosszul a szénája, de hárman is segítünk neki. Úgy érezzük, mindent megtettünk, amit vállaltunk. Együtt-egymásért! — a csapatfalon is ez áll. A szemünk átsiklik már a feliraton, de eszünkben tartjuk a felhívást. A vasgyűjtés, papírgyűjtés remekül ment, sőt a tanév elején még zöldséget is termesztettünk, illetve — A kisdobos mindig igazat mond! — segítettünk a nagyoknak locsolni a kertet. A művészet vándorútján ugyancsak léptünk néhányat.

Így is maradt időnk játszani. Ez az Ügyesség-bátorság sportjáték, például, óriási ötlet. Októberben még se ügyesnek, se bátornak nem éreztük magunkat. Azóta tíz naponként rajthoz állunk. Szépen előre is rukkoltunk a csapatversenyben…

EGYÜTT-EGYMÁSÉRT!

Éjféli látogatók

Fekete István elbeszélése

A patak még az őszön kiöntött és a kósza vadvizek ottmaradtak a réten. Szétterültek, elcsendesedtek és tükrükben nappal felhők, éjjel pedig csillagok nézegették magukat. Később fázni kezdtek és ködöt leheltek maguk fölé, de a ködöt elcsapta a szél és a dermedt December hártyás jégüveget simított fodrozó hátukra.

— Aludjatok! — mondta — és elkopogott az erdő felé. Lerázta a fákról a maradék leveleket. Letörölte a korhadt gallyakat és rá sem nézett a fenyőkre, melyek zöldek voltak, mint a fű a tavalyi pásztortüzek helyén. A fenyőknek nem parancsolt December, nem is szerette őket. Kemény léptekkel ment el mellettük és nem tehetett semmit, ha zsongó susogással nevettek össze a háta mögött...

Fogcsikorgatva állt meg az erdőszélén. Körülötte jeges szél perdült és borult patkós csizmája alá.

Csak a patakparton volt valami mozgás. A kiöntéseken csúszkáltak a gyerekek. Nekifutottak a réten és a jégen könnyű lett egyszerre a csizma, mintha elszakadtak volna a földtől. Már akinek volt csizmája. Borsos Jóskának csak cipője volt. Bár ez a cipő! Madzag itt, madzag ott. Egy kis rongy is lóg ki belőle. Jó kis cipők ezek és nem cserélne semmiféle csizmával. Meleg, meleg az a csizma, de nem lehet benne futni...

A kiöntés közepén sás van. Jóska odáig szeretne elúszni.

— Ha akarnék, el is csúsznék...

— Hát akarj! — mondta irígyen a bíró fia, akinek csizmája szépen nyikorgott ugyan az utcán — de itt hasznavehetetlen volt.

Jóska nekilendült. Vékony lábai dobogva rohantak a jégre és csúszott, csúszott, egészen a sásig. Ott azonban vékonyabb volt a jég, roppant egyet és Jóska derékig benne volt a jeges vízben. Hamar kikapaszkodott és nevetve rázta le a vizet: — Hát ugye elcsúsztam?

— El, de most mehetsz haza...

— Semmi ez — mondta — pedig nagyon fázott. — Megszárad... — és csúszkált tovább. Rajta ne nevessen a bíró fia.

Amikor a vacsorafüstök kiszálltak a rétre, Jóskán már zörgött a vékony nadrág. Jég volt az egész.

Másnap reggel kilelte a hideg és Jóskát valami ismeretlen bágyadtság fogta alélt karjaiba. Harmadnap doktorért kellett menni.

— Tegyen meg mindent, doktor úr — mondta az anyja párás szemekkel és kinézett az ablakon, melyen túl köd volt és szomorú, hideg bizonytalanság.

— Nagyon gondosan tartsa be Borsosné, amit mondok. Nagyon gondosan. Orvosságot küldök — mondta a doktor.

Jóska ezekről a dolgokról már nem tudott semmit. Néha a forróság verejtékében főtt, néha hideg ölelésbe fordult, ha anyja vizes lepedőbe csavarta. Ilyenkor kinyíltak szemei, de olyan rettentő messzeségbe néztek, hogy anyja elsírta magát.

Így jött el az óév este.

Délután nagy csend lett, mert hullt a hó. Az ünnep már a faluvégén volt és csak arra várt, hogy az ablakszemek hívogatóan kinyíljanak. Néha csengő csendült az utcán, néha kinyílt egy ajtó s ilyenkor a fény kisurrant

a hóra, amely tiszta volt, puha, mint az eljövendő napok ígéretének reménysége.

A falu zajongott még egy kicsit ezen az éjszakán, de kint a göncölszekér óramutatója jelezte már a Nagy Jövevényt, aki egy évig markában tartja az életet és a halált, de most az ígéret nagy fénye vette körül az Új Esztendőt, aki ekkor már elindult. Útjára ránevettek a csillagok, érintésére fellobbantak a házi tűzhelyek és az erdő szélén üldögélő zúzmarás December is felkapta a fejét. A fény már a réten közeledett az erdő felé.

— Erre tart! — ugrott fel és amikor felállt, már körülvette a derengő fény. Az öreg mélyen meghajtotta fehér, havas fejét és arca olyan volt, amilyennek sose látták a didergő fák, cserjék és madarak.

A fény azután szétlobbant az éjszakában és csak a csillagok sugároztak azután erősebben.

December pedig odalépett a legközelebbi kis fenyőfa mellé.

— Készülj fiam. Szedd össze magad. Vendégségbe megyünk.

A kis fenyő boldogan mocorgott, s az öreg December eltűnt az erdőben, de mint a gondolat, már újra ott volt megint. Mögötte egy kis őz, egy nyúl, egy róka, feje felett pedig röpködő madarak.

A madarak a fenyőre szálltak.

— Mehetünk.

— És a lábaim? — topogott a kis fenyő — hogy menjek így? Bele vannak fagyva a földbe.

— Elfelejtettem — dörmögött az öregember —. De azért nem muszáj mindjárt siránkozni...

Talpra állította a kis fát és elindultak a falu felé. A fenyőn pirókok ültek, piros mellénykében, kékcinkék, királykák és egy kis ökörszem, mely még itt is fürgén ugrált az ágak között. — Leveri rólam a havat — panaszkodott a fenyő — még ilyenkor se tud veszteg maradni...

— Csend! — mordult rájuk az öregember —. Csak nem veszekedtek ilyenkor...

És attól kezdve csend lett. Csak a róka szólalt meg a faluvégen, hogy ő már ismeri erre az utat... de a többiek olyan szemrehányóan néztek rá, hogy lehajtotta fejét és látszott rajta, hogy súlyos lelkiismeret-furdalások gyötrik...

A falu csendes volt már. A házak fáradt szeme lecsukódott, és a havon nagy békesség hallgatott.

Csak Borsosék háza nézett virrasztó vörös szemeivel az éjszakába, de már álmos volt ez is és észre sem vette, hogy nyílik a kis ajtó és vendégek érkeztek.

— Csendesen — susogta a havas szakállú öregember — és amikor mindnyájan bent voltak, betette az ajtót.

Borsosné aludt, Jóska pedig égő szemekkel kínlódott. Arcára már odaszáradt a tűz, szája cserepesen suttogott és a Láz már csak játszott vele, mert tudta, hogy Jóska az övé...

— Kifelé!... — mordult rá az öreg December, de olyan hangon, hogy még a kis fenyő is megreszketett...

A Láz ötölt, hatolt, hogy ez az ő dolga...

— Kifelé!... — és a Láz ész nélkül kapta a bundáját.

— No, most aztán játszogassatok!

Jóska szeme álmosan kinyílt. Hűvös fenyőillatban úszott a szoba. Anyja mélyen aludt. Az ajtónál szikrázó ragyogásban állt a fenyő és rajta piros, kék ruhájú kis madarak... Alatta pedig — ó ez nem is igaz! — nyúl, őz, róka...

— Hogy vagy, fiam? — nézett az öregember Jóskára.

Jóska csak gondolataival felelt.

— Dehogy álmodol. Játssz egy kicsit velük... Csak meg ne szorítsd őket...

És Jóska megsimogatta a pirók piros mellénykéjét, a cinkék kék kabátkáját és nem tudta megfogni a kis ökörszemet, mert az mindig kibújt a markából és Jóska fáradt volt egy kicsit... Az öregember rá is szólt az ugra-bugra ökörszemre: — Ne fáraszd a gyereket!

A nyúl felugrott a székre, az őz odatette fejét Jóska párnájára. A róka felágaskodott és hűvös nyelvével megnyalta Jóska kezét.

— Nem harap?...

— Dehogy harap, fiam. Szeret téged és szigorúan nézett a rókára: — látod milyen híred van?...

Jóska boldogan simogatta meg a róka fejét és úgy elaludt, észre se vette.

Az öregember eltette pápaszemét — mert eddig a tavalyi kalendáriumot lapozgatta — és intett: — Elaludt.

Kinyitotta az ajtót és kisurrantak az éjszakába.

A párnás, puha hó azután megroskadt. A szántások párás földjén okosszemű csókák jártak, és amikor az első fecske belenyilallt a régi fészkébe az eresz alá, Jóska már alig emlékezett a nagy betegségre.

Tudta, hogy akkor éjjel csak álmodott...

Eljött a tavasz is. Jóskában széles öröm volt és napsugár. Kiszaladt a rétre, hol a tétova kis vadvizeket benőtte már a sás, onnét az erdő alá. Egy kis fenyőfa távolabb állt a többitől és Jóska csodálkozva nézte.

Az erdő alján áldó lángolásban úszott a nap és nagy csend lett. A fenyő ágai közt egy kis cinke bujkált és fényes szemével Jóskára nevetett, aki körüljárta a kis fát s nagy ámulattal mondta:

— Milyen ismerős!

Vida Győző rajzai

Nagy Katalin: Mini mese

Kiskoromban hozzánk mindig személyesen jött a Mikulás. Sötétedés után érkezett, előbb nem ért rá, biztosan a puttonyát csomagolta napközben. A nagyapáméknál gyülekezett a család ilyenkor, már délután ott volt az összes unokatestvérem és a szüleik. Annyian voltunk, mint a moziban, a konyhába fértünk csak, ott vártuk az estét. A felnőttek forralt bort ittak, mi meg a cipőnket tisztítottuk önként és fölöslegesen. A pajtásainktól tudtuk, hogy így való, és az ablakba kell tenni, mert reggelre abba rakja ajándékát a Mikulás. Nálunk, mondom, másképp volt ez, de a cipőnket kitisztítottuk mégis, ha már ebben leli örömét a nagy vendég?!

A pajtásaink csodáltak bennünket, találgatták, jók vagyunk-e vagy nagyon rosszak, hogy hozzánk személyesen jár a Mikulás. Én azt híreszteltem, azért is jön, mert figyel bennünket, lehet, hogy belőlünk is Mikulás lesz, ha majd megnövünk. Csak Imre ellenkezett, ötéves volt, én meg elsős. Azt állította, Mikulás nem lehet embergyerekből, mert a Mikulás nem házban lakik, mint mi, hanem a csillagok közt, és a Göncöl szekerén utazik, ha hozzánk jön.

A mi Mikulásunk gyerekpárti volt. Amikor megérkezett nagy subában, kucsmában, még mindenki félt kicsit. A felnőttek is csak hallgattak a fal mellett, senki nem szólt most, hogy ne rágjuk a körmünket. Még a macskánk is behúzott farokkal bújt a tűzhely alá, onnan fújt a vendégre.

Akkor a Mikulás beletúrt a puttonyába könyékig, és szórta szét a földre a szaloncukrot, piros almát, arany diót. És biztatott bennünket, hogy szedjük csak, megérdemeljük, ő tudja biztosan. Imre olyan büszke volt a dicséretre, hogy odaszólt az apjának:

— Hallod?

Mindenki nagyon nevetett, még a Mikulás is, de anynyira, hogy leesett a bajusza. Én vettem csak észre. Másnap végigkutattam a házat, mert súlyos gyanúm támadt. Az asztalos műhely mögött a kis műhelyben, ahol a nagyapám segédje lakott, megtaláltam, amit kerestem. Ott hevert Szautner úr ágyán a kölcsön-suba, vattabajusz... Ő volt hát a Mikulás! Sose utazott a Göncöl szekerén. Vagyis hogy becsaptak, elbolondítottak bennünket a felnőttek. Rögtön felvittem az összes szaloncukrot, diót a padlásra, egyék meg az egerek! De a titkomat nem árultam el senkinek, tartogattam, hordozgattam magamban. Majd a következő Mikuláskor, majd akkor leleplezem én ezt a csalást — így terveztem egy éven keresztül.

És akkor mi történt? Éppen Mikulás napjának reggelén Szautner úrnak sürgősen el kellett utaznia a saját családjához, valahová messzire. Pedig ott volt már a műhelyben a suba, láttam, ahogy dugdosta. Kárörvendve figyeltem: most mi lesz? Nagyanyám szép szelíden mesélni kezdett. Hogy ma nem jár a Mikulás mifelénk, a cipőnket tesszük ki az ablakba az idén. Az unokatestvéreimet nem rendítette meg a hír, csak találgatták, mi lesz majd a cipőben reggelre? Én azonban gonosz voltam. Kiabáltam, követeltem: jöjjön hozzánk a Mikulás, személyesen jöjjön, mint máskor! Akkor a kicsik is rázendítettek, volt aki sírt is a Mikulás után. Nagyanyám tanácstalanul gyűrögette a kötényét. Már sötétedett odakinn. Már itt lenne az ideje!

Aztán megjött a Mikulás. Subában, kucsmában, mint máskor, szaloncukrot és dicséretet hozott a gyerekeknek. A felnőttek most is csendben ültek a konyhaszéken, csak a macskánk nem félt, hozzádörgölőzött ehhez a Mikuláshoz.

A legkisebb unokatestvérem a földön ült az arany diók közt, onnan szólalt meg váratlanul:

— Ennek a Mikulásnak olyan a fülbevalója, mint a nagymamáé...

Most! Most lepleződik le a csalás! Örülni akartam, hisz erre várok egy éve. De nem örültem valahogy. Csak néztem a nagymamám arcát a vatta-szakáll alatt.

— Nem fülbevaló az, te! Csillag. Ráhullott a Mikulásra a Tejúton. — mondtam.

A kicsi nem figyelt rám, pedig én is Mikulás lettem abban a percben. Örömet szereztem a nagyanyámnak, és az egész Mikulás-mesében ez a fontos, már értettem.

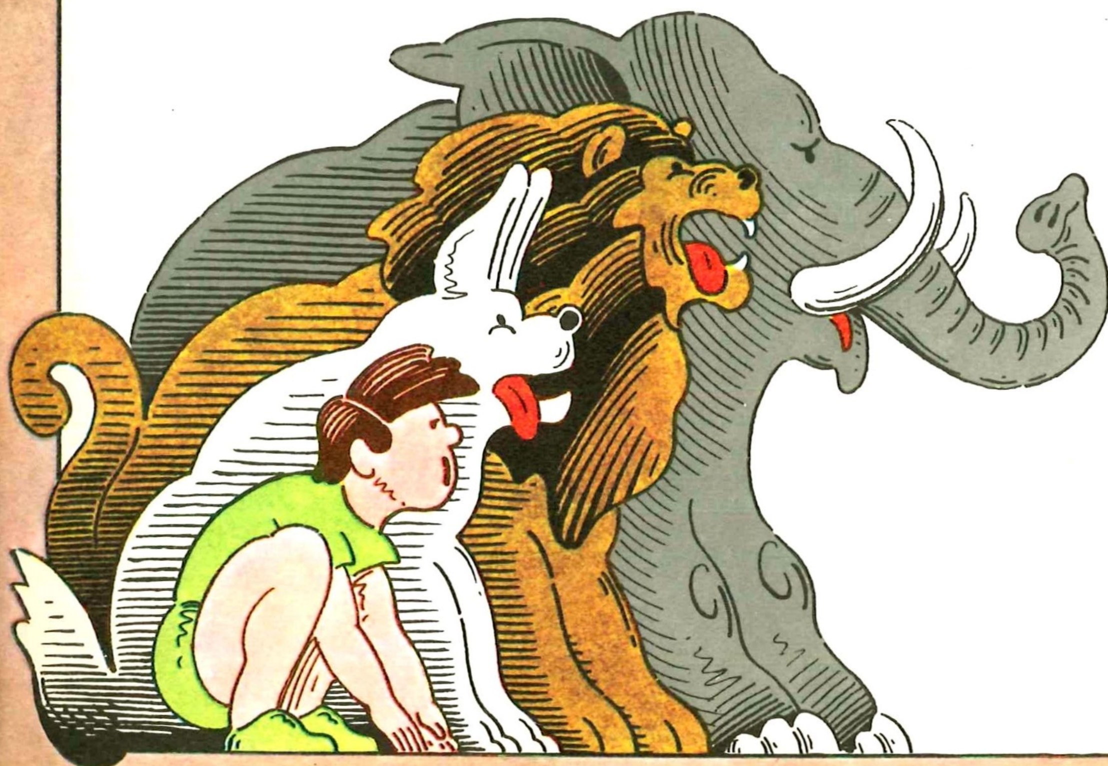
Osvát Erzsébet versei

Kedvenc búvóhelyed

A kis kerek asztalt
nagyon szeretted.
A titkos, a kedvenc
búvóhelyed lett.
Tapsoltál, kacagtál,
ha nem vettük észre,
hogy kuksolsz alatta
s leültünk melléje.
— Vaú! Vaú! — hallatszott
az asztal alól.
— Júj, talán egy kutya
van itt valahol!
— ugrottunk fel, aztán
jóízűt nevettünk,
amikor négykézláb
megjelentél köztünk.
Máskor kecske voltál,
majd brummogó medve,
kukorékoltál is,
kis kakas, kedvedre.
Az volt csak a játék!
Az volt ám a móka!
Hej, mekkorát nőttél,
kisfiam, azóta!

A kis cinkéd

Szomorú, de mégis elmesélem.
Ötesztendős voltál akkor télen.
Fehér ünneplőben álltak a fák,
puha kesztyűbe bújt a sok faág.
A dombon, a hegyen szikrázott a hó.
A kertben lested, jön-e már Télapó?
Kis neszre kaptad fel a fejedet.
Körülnéztél. Mi is neszezhetett?
Valami a fáról lehuppant a hóra.
Egy dermedt kis cinke. Hullott a hó róla.
Mint elkésett levél, feküdt a csepp árva,
szárnyai szomorún, mereven széttárva.
Lehajoltál érte, a kezedbe vetted,
ráleheltél sokszor, hogy megmelengessed.
A szobába vitted, vattába csavartad.
Ó, csak feléledne! Úgy, de úgy akartad.
Sem közel, sem távol nem volt egy varázsló.
De nem segíthetett semmilyen varázsszó.
Lecsüngött a szárnya, feküdt moccanatlan
fehér vattaágyán vörös alkonyatban.
Csengethetett neked százszor is Télapó.
Nem kellett a régen áhított űrhajó.
A kis cinkéd járt csak folyton a fejedben.
Levetkőztél s aztán lábujjhegyen, csendben
ágyadba osontál, rejtetted bánatod
s remélted, álmodban repülni láthatod.

Vida Győző rajzai

Bakó Ágnes

Egyszer egy esztendőben!...

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy suszter. Nem afféle mesebeli csizmafoltozó vagy csizmadia, mégcsak nem is híres-nevezetes cipészmester. Bár a fővárosban élt ő is, de ismeretlenül.

A neve egy bádogtáblán billegett, a bejárati ajtó fölött, s ha fújt a szél, csikorgott becsülettel, ahogyan minden cégtábla csikorog olyankor, s hirdette szélben, esőben, napsütésben, hogy suszter található az ajtó mögött.

No, ezt a susztert, akinek a nevét mindenki ismerte az utcában, szerette is mindenki, aki csak megfordult a műhelyében. Kicsike műhelye volt pedig. Terjedelmesebb megrendelő épp csak az ajtóban állhatott meg; de a polcok teli voltak ilyen-olyan cipőkkel, az alacsony asztalka ilyen-olyan szöggel, sarokvassal, kulimásszal, horoggal, kapoccsal, egyszóval mindennel, ami szükséges a cipőjavításhoz.

A polcon és a sarokban töméntelen, javításra váró cipő hevert. A készek pedig kifényesítve, újra vasalva sorakoztak egy alacsony ládikó tetején, hogy mentül hamarább kezébe nyomhassa a vevőnek a suszter.

S ha valaki végignézett volna a polcokon, megszemlélte volna a sarkokat, meg a ládikó tetejét, föltűnt volna neki, hogy a fővárosban alighanem a gyerekek koptatják a legtöbb cipőt, mivel azok pompáztak a ládikón, vagy kornyadoztak a cipészműhely sarkában.

De nem nézett abban a műhelyben körül senki. Maga a suszter sem. Csak foltozta, varrta, kalapálta a milliom apró szandált nyáron, vasat vert, repedést varrt a kis csizmákon télen, s nem is ötlött eszébe, hogy valójában az apró lábú, sarokkoptató gyerekhadnak dolgozik. Csak néhanapján merengett el azon, amikor a dikicset a kezébe vette, hogy nyáridőben kevesebb forint pottyan az erszényébe, mint ősszel, vagy ha beáll a tél.

Mert akkor aztán egyre-másra csendült a kis csengő az ajtaja fölött. Egyre-másra tették az asztalkára a kiscsizmákat, csattos, gombos, meg fűzös cipőket; ő pedig megjavította mindet.

Esténként aztán egy ménkű nagy kulccsal bezárta a műhely ajtaját, meggyújtott egy gyönge fényű villanykörtét a bejárati ajtó fölött, odahúzta a ládikót a bejárati ajtó elé, hogy mindenki, aki arra jár lássa, milyen becsülettel foltoz, sarkal az, akinek a neve a cégtáblán csupa nagy betűvel van kiírva.

Így ment ez évről évre. Talán harminc esztendeje is!

Soha nem történt semmi, ami a suszter éjszakai nyugalmát megzavarta volna. Reggelig aludt, szépet álmodott, mivel minden este nyugodt lelkiismerettel ejtette a párnára a fejét.

Csak elvétve gondolt arra, hogy vele nem történik soha semmi érdekes, egyik nap olyan, mint a másik, s ha kiáll néha a műhely ajtajába, mindössze azt láthatja, hogy a szemeteskukákat kiürítik.

Ám abban az esztendőben, amelyikről szó van, szokatlanul korán állt be a tél, és a suszter nem győzte mondogatni:

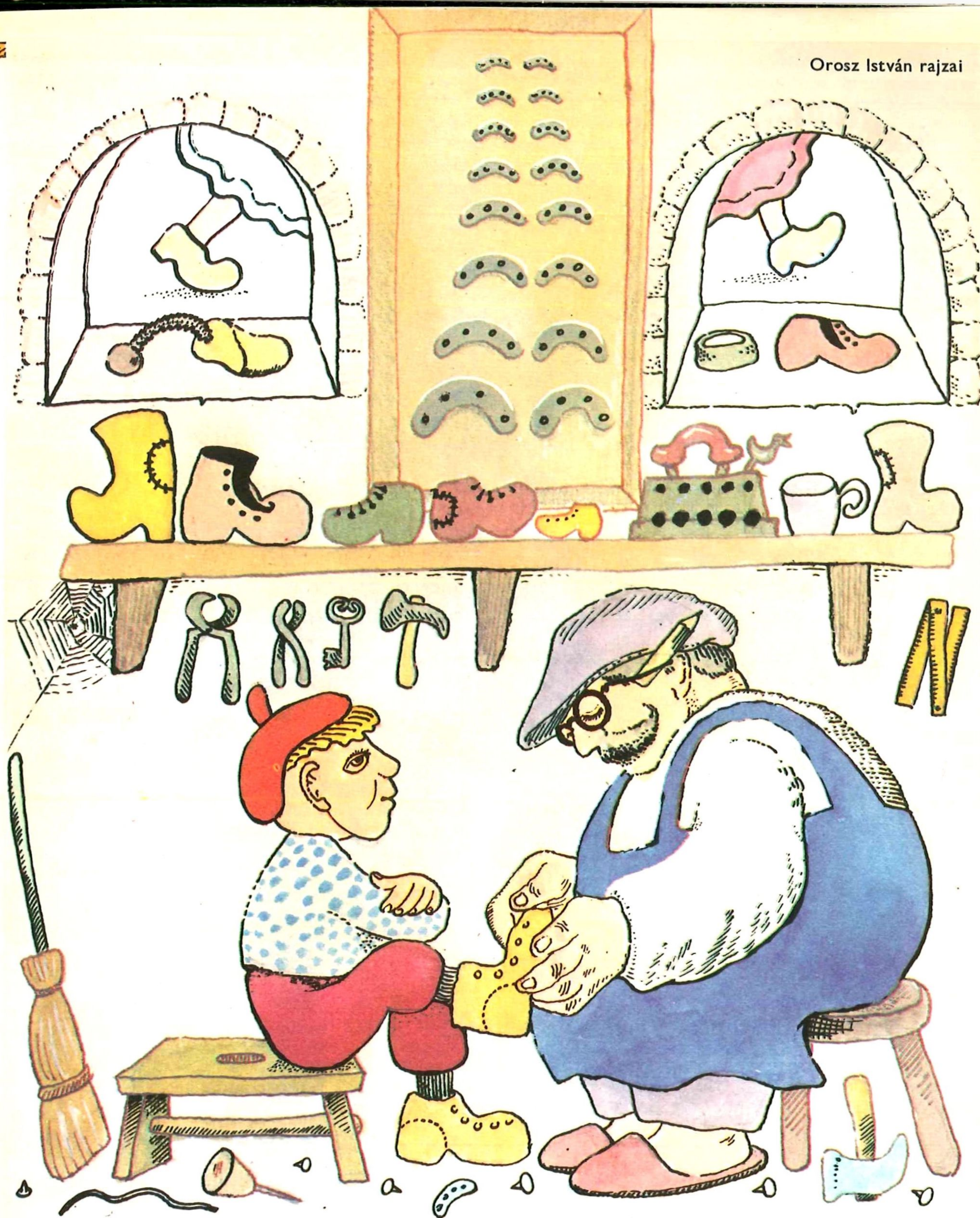
— Három nap múlva tessék érte jönni!... Megcsinálom addigra, kérem...

És, mert a suszter soha nem hazudott, meg is csinálta. Az már más kérdés, hogy azok, akik javítani vitték a kiscsizmákat, nem pontosan három nap múlva kopogtattak be értük a műhelybe. Lehet, hogy már az ünnepi bevásárlás foglalta le idejüket.

Aznap éppen december ötödikét mutatott a naptár. A suszter polcán tíz pár kis csizma és öt pár magas szárú cipő sorakozott. Kifényesítette mindet, aztán a ládikóra helyezte, és zárás előtt odahúzta a gyönge fényű villanykörte sárgás fénye alá, hogy aki csak arra jár lássa: ő igazán betartotta a szavát.

Azzal lefeküdt. Álmában temérdek gyerek rajzott a feje körül. Kisfiúk, kislányok. A párnája körül ugrándoztak nevetve, visongva, és faggatták:

— Mikor lesz készen a topánkám?!

Ezt persze nevetve kérdezték, és a suszter is nevetett álmában, mivelhogy topánkát mondtak, de tudta azt is, hogy álmodik, s az álomban többnyire szokatlan szavakat használnak az emberek.

— Ó! Már elkészült — hajtogatta, de a gyerekek tovább ugra-bugráltak a feje körül. Némelyik a fejebúbjára is fölmerészkedett. Ott ugra-bugrált féllábon, meg kétlábon és nevetve kérdezgette:

— Mikor lesz készen? Mikor?... Én csak azzal a csizmával tudok csúszkálni! És a téren már van csúzda! Tessék sietni! Siii-eeet-niiii!... Csúszkálni szeretnéééék!...

— Akkor hát miért nem jöttök érte? — kérdezte a suszter. — Már megcsináltam. Megsarkaltam, megvasaltam, összevarrtam, megszögeztem mindet!

Erre aztán az álombéli gyerekek leugráltak végre a fejebúbjáról, kiszaladtak a műhelybe. Ki-ki fölkapta a tulajdon lábbelijét, beléhullajtott egy pengő tízforintost az asztalkán álló pléhdobozba,

és eltűnt az üvegajtó mögött az utca sötétjében.

A suszter kissé csodálkozott is, hogy nem hall sem csörömpölést, sem visongást. Azon is, hogy az ablaküveg nem törött be, de aztán eszébe jutott, hogy hiszen álmodik, s ebben az esetben nincsen min csodálkoznia. Azzal a másik oldalára fordult.

Aki korán kel, az a tyúkokkal nyugszik. Így volt ezzel a suszter is. Abban az órában tehát, amikor ezt az első álmát álmodta még alig múlott néhány perccel kilenc óra.

A főváros neonfényes reklámoktól tarkállott, s a havas úttestre lila, kék, vöröses sávok vetődtek. A kirakatokban TÉLAPÓK mosolyogtak piros köpenyben, fehér szakálluk kereken gömbölyödött az álluk alatt; de itt-ott már fenyőgallyak között karácsonyi üveggömbök csillantak ezüstösen, aranyosan, zölden, vörösen az üvegtáblák mögött.

Az utcán egy kései, Áruházi-Télapó baktatott. Fehér prémmel szegett köpönyege a havat söpörte. Vállán, a hatalmas puttonyban még néhány piros, celofánpapírba csomagolt csemege zötyögött.

Az utcák lassacskán elcsöndesedtek. Csak a hó szállingált nagy pelyhekben, kitartóan s vastagon feküdt meg az Áruházi-Télapó kucsmáján, a járdán, úttesten, egyszóval mindenütt, ahová csak a hópihék hullanak.

— No, és most merre? — kérdezte magától a Télapó a kihalt Rákóczi út kellős közepén. —Kinek adjam most már ezeket a csomagokat? A gyerekek már alighanem lefeküdtek. Vagy a tévét nézik, esetleg a rádióműsort hallgatják; én meg itt bandukolok ezzel a sok csokoládéval, dióval, mogyoróval.

Megrázta a fejét és nevetve befordult a sarkon, hazafelé, a Kiss József utcába. Az igazat megvallva jókedve volt. Örült, hogy örültek a gyerekek, akikkel találkozott, de ha nyugtalanította is az a néhány puttonyában maradt csomag, fütyörészett. S akkor, egy emeleti ablakban megpillantott egy pár kis cipőt.

— Hjaj! Ha én most röpülni tudnék! — gondolta. — Ha úgy közlekedhetnék, mint ama mesebeli Télapó! Becsületemre teliraknám azokat a cipőcskéket a puttonyom tartalmával! De sajna, földi halandó vagyok, s így alighanem az lesz a vége, hogy magam szopogatom el a maradék csemegét.

S miközben így morfondírozott magában, az utca sarkára ért. Ott váratlanul megtorpant, s visszalépett egy lépést. Alig hitt a szemének. Karnyújtásnyira tőle tíz pár tükörfényes kiscsizma, meg öt pár kis cipő sorakozott egy alacsony ládikó tetején. Gyönge fényű, sárgás villanykörte vetett rájuk felülről világot. A kicsi üvegajtó előtt vaskos vaspánt.

— Nicsak! — nevette el magát az Áruházi-Télapó. — De hisz' én itt minden maradék kincsemet szétoszthatom! Ezek a tátogó szárú kiscsizmák, meg kiscipők egy-kettőre elnyelik a puttonyom tartalmát. Biz' én megtréfálom az öreg susztert, aki ilyen gondosan a kezem ügyébe készítette mindet! — s halkan fölnevetett. — Egyszer egy esztendőben megtörténhetik ez is! Végtére ma télapó napja van!

Letette a puttonyát, ujjahegyével megbökdöste az üvegtáblát; s hitetlenül, nagy szemmel elbámult.

— Ó! Hát mégis csak léteznek olyan napok, amelyeken csodák eshetnek?! Nocsak! Ez a mai nap is éppen ilyen volna?! —Ezt azért kérdezte magától az Áruházi-Télapó, mert az üvegtábla engedelmesen befelé hajlott a mutatóujja alatt.

Ő csodára gondolt, pedig egyszerű oka volt ennek: nem vetette föl a pénz a susztert, s rég javíttatta meg a gittet az ablaküveg körül.

Az Áruházi-Télapó halkan kuncogott, amíg kiemelte az üveget. Épp, hogy befért a nyíláson a keze. S hogy így minden kalamajka nélkül a kiscsizmákhoz férhetett, belenyúlt a puttonyába, s előszedte a finom csemegékkel töltött zacskókat. Mindeniket egy-egy kiscipőbe vagy kiscsizmába tette, s közben dudorászott. A puttonya legalján már csak egy éktelen nagy virgács, meg egy nagy tábla csokoládé maradt.

— Ezt a suszternek adom — döntötte el, és a virgácsot a csokoládéval együtt a ládikó sarkára tette.

Nagyon elégedett volt. Hátralépett egy lépést. Jó alaposan megnézte magának a cégtáblát, amely csupa nagybetűvel hirdette, hogy az ajtó mögött suszter található.

Mielőtt továbbment volna, megbillentette az ajtó fölött a kiscsengőt.

Az halkan csendült egyet. Ezt persze csak mókából tette, s a suszter úgy vélte, álmában hallja.

Csak másnap ámult el. De annyira, hogy lélegzetet sem tudott venni egyhamar. Másnap, amikor a Mikulás-csomagokat megpillantotta.

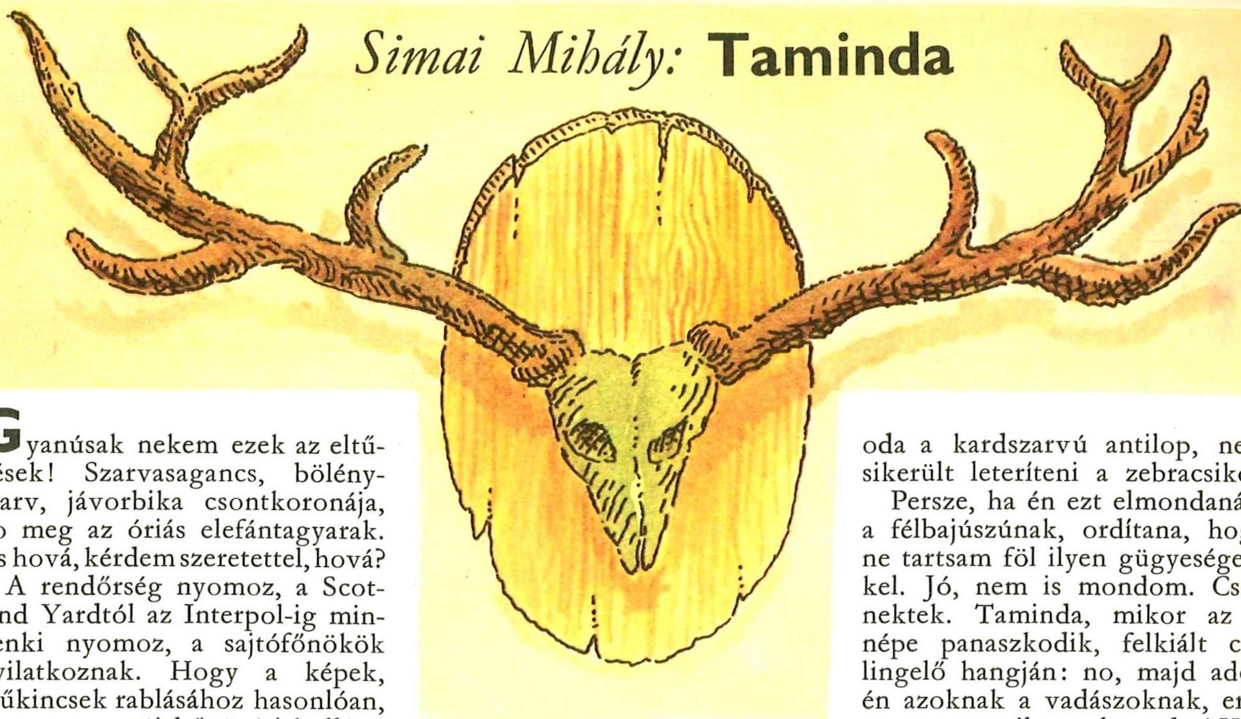
Voltak, akik úgy gondolták, ezzel csinál magának reklámot a suszter, voltak akik ezt gondolták: Nicsak! A suszter meglepte az utcabéli gyerekeket! Igazán kedves tőle.

Hogy hogyan kerültek Mikulás-csomagok a kis csizmákba, azt a suszter soha életében nem tudta meg. Dehát ki is mondta volna meg neki?!

Az Áruházi-Mikulás addigra már rég messze járt.

Simai Mihály: **Taminda**

Gyanúsak nekem ezek az eltűnések! Szarvasagancs, bölényszarv, jávorbika csontkoronája, no meg az óriás elefántagyarak. És hová, kérdem szeretettel, hová?

A rendőrség nyomoz, a Scotland Yardtól az Interpol-ig mindenki nyomoz, a sajtófőnökök nyilatkoznak. Hogy a képek, műkincsek rablásához hasonlóan, ez most egy új bűnözési hullám, stb. stb. Soha még ilyen szervezett rablóbanda, egy szikra nyomot nem hagynak, de majd, de rögvest, mert a korsó is csak addig jár a kútra, ugyebár... Igen. Csakhogy mindmáig senki sem került horogra az állítólagos rablóbandából. A trófeák pedig csak eltűnnek. Eltünedeznek.

A Nagy Vadász estélyt ad, sereglenek a puskás cimborák, vigadoznak, mesélik kalandjaikat. — És akkor lőttem ezt a gyönyörű kafferbivalyt — recsegi a Nagy Vadász, s mutatná a falon a félelmetes, görbe szarvakat. Néz, törli a szemüvegét, megint odanéz, nem, nem káprázat: nincs ott a falon a trófea. — Eltűnt, James! — ordít az inasnak, valahai fegyverhordozójának, az meg esküdözik, hogy a teánál még ott feketéllett. Telefon a rendőrfőnöknek, bivalyfekete kocsin hat nyomozó robog a helyszínre, semmi nyom, egy makulányi ujjlenyomat sincs. Eltűnt a kaffer, mintha a fal nyelte volna el. Vagy a föld.

S ha én most elmondom, hogy a kastélytól nem messze egy lomha, sötét, leszegett szarvú állat cammogott át akkor éjszaka az autósztrádán, közlekedési dugót okozva a Citroënnek, Fordok, Wartburgok között? Akkor a rendőrfőnök — akinek mellesleg csak félbajsza van, a másikat már lerágta tehetetlenségében— igen, a rendőrfőnök szúrósan rám bámul, elvigyorodik, vállonpaskol. Mert én csak egy tízéves fiú vagyok.

Na jó, a tíz év az stimmel, nincs félbajszom se, amit rágicsálhatnék, amúgy felnőttmódra. Én mégis tudom, ki a tettes. Azóta tudom, mióta a Sárkányostó melletti bokrosban hallottam, amit az anyjuk mesélt a pettyes-csillagos kis szarvasborjaknak.

Azóta tudom, hogy nincs itt semmiféle rablóbanda, csak egy titokzatos tündér van, egy láthatatlanul suhanó. Neve: Taminda. Fekete, karcsú lány, kék szemmel és arany szitakötőszárnyakkal. Néha száz évig alszik egyfolytában, néha csak huszat, attól függ, mennyire fáradt el a csillagbálban. Meg attól is, mennyire cseng a fülébe a szarvasborjak, őzgidák, elefántbébik, apró antilopok, madárfiak sírása-rívása.

Mikor fölébred Taminda, körülrepüli a Földet. Erdők, havasok, nagyfűvű szavannák fölött suhan át. Számbaveszi kedvenc állatait, a szelídszemű növényevőket, szárnyas testvéreit, a madarakat. Ilyenkor rossz idő jár az oroszláncsapatra, a vadászó tigrisre, leopárdra. Nem értik, hol hibázták el az ugrást, milyen varázserő fogta föl a halálos csapást, mikor mancsuk lesújtott. Csak azt látják, elszaladt, tovaszökellt a kecses gazella, oda a kardszarvú antilop, nem sikerült leteríteni a zebracsikót.

Persze, ha én ezt elmondanám a félbajúszúnak, ordítana, hogy ne tartsam föl ilyen gügyeségekkel. Jó, nem is mondom. Csak nektek. Taminda, mikor az ő népe panaszkodik, felkiált csilingelő hangján: no, majd adok én azoknak a vadászoknak, erre meg amarra, ilyen-olyanadta! Kék szeme ilyenkor villámokat szór. És a szárnya úgy röpíti, mint valami rakéta. Végigsuhan a paloták termein, a vadászházakon; üvegen át, rácson át, falon át — számára nincs akadály. És tűnnek, tünedeznek a trófeák, mert Taminda, a láthatatlan tündér, ellopja őket. Amíg nem nagyon álmos, haza is viszi mindet a szülőföldjükre, ha már kevés az ereje, csak éppen életresimogatja a szép állatokat s útjukra bocsátja: küzdjenek visszakapott életükért.

Te se lepődj meg, ha a lovaktól is elszokott, poros utcán egyszercsak feltűnik egy karibu szarvas vagy egy ormótlan elefántbika. Ne keresd a cirkuszt, hátha onnan szökött meg. Nyugi. Taminda szarvasa, Taminda elefántja. Ablakodra száll egy lantmadár, egy kolibri, vagy egy szivárványtollú gyurgyalag? Tamindáé valamennyi.

Nézz rájuk szeretettel. Mert Taminda, aki maga a szeretet, sokat alszik, hát segédtündérekre van szüksége. Nem baj, ha nem vagy fekete, és nem kék a szemed és nincsenek aranyló szitakötőszárnyaid, csak szeretettel figyeld Taminda népét és segíts nekik, amikor teheted.

Ja, és egy kukkot se a félbajuszúnak, mert nyomban bekap, olyan dühös. Az éjszaka szőrénszálán eltűnt egy egész vadászati kiállítás.

ászló Gyula versei

Téli kép

Zúzmarás ágon gubbaszt a csend,
köd pólyálja be a kis falut,
álmosan szendereg még a táj,
csizmák nyomát nem őrzi az út.

Nem csillog csillag fenn az égen
varjú sem károg a friss havon,
egy pisla lámpa sárga fénye
reszket csak a téli hajnalon.

Disznóölésre készülődnek;
forr a víz, a kés fenve már,
udvar közepén halom szalma
a pörzsölésre, gyufára vár.

Kati lopva az ólba oson,
megvigasztalni a vén kocát,
s apró markából eléje szór
búcsúként pár szem kukoricát.

Köd mögül a nap vaksi szemmel
amikor álmosan kitekint,
a konyhában hurkát töltenek
és a pernye füstöl odakint.

Gábor egy régi cipősdobozt
bélelget nagy gonddal, szaporán.
Pogácsát, két hurkát tesz belé
meg kolbászt, — egy rőf is van talán.

A pajtásának küldi Pestre,
— vidám fiú, bátor, s jó barát.
Együtt nyaraltak tavaly nyáron
a táborban, három héten át.

A hurka mellett kis levélke,
rajta alig néhány szó csupán:
„Disznótorban még úgyse voltál,
jó étvágyat, pajtikám!"

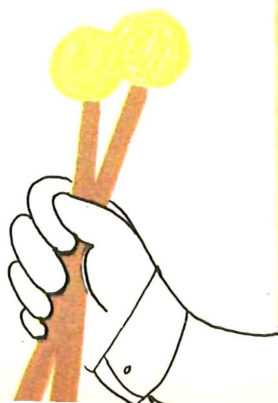
Kicsi cinke

Kicsi cinke.
oly picinyke,
jaj, de nagyon éhes!
Ágról-ágra
viszi szárnya,
mégse jut ebédhez.

Havas már a
domb oldala,
fehérek a kertek.
Csalogatja
Vali, Jutka:
kismadárkák, gyertek,

Két kislányom
a párkányon
kendermagot hint szét,
vendégelik,
dédelgetik
a kis árva cinkét.

Kicsi cinke,
oly picinyke,
felröppen a légbe.
Hírül viszi,
kibeszéli,
hol van megterítve.

LETT A

Pajtás

20 A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI L
XXX. ÉVF. ● 1975. MÁJUS 14. ● ÁRA: 1,50 F

Görög Júlia

dobo
DECEMBE

-PTI
JELENTI

EGY MONDATBAN

A Győzelem Napja tiszte-
e a Komárom megyei
abányai városi MHSZ
őrő szervek megren-
Tatabányán a III.
rádióirányméró Or-
jnokságot.

öntünk győ-
mutatta be
úttörőrajok,
tevékeny-

SPORTUDV

Gyerekek, szülők
az őrbottyáni iskola
befejeződnek a munk
sportünnepéllyel kötik e
községet meghívták.
A lányok Csarkó Istvá
nyitásával ritmikus táncos g
nak be, a fiúk botgyakorlat
Talaj és szertorna, a kisdobos
játékok egészítik ki a bemut

KICSIK VAGYUNK, SZÉKRE ÁLLUNK,
SOK BOLDOGSÁGOT KÍVÁNUNK!

FELKÖTJÜK KÉK KISDOBOSNYAKKENDŐNKET — S HA NEM ÁLLUNK IS SZÉKRE — A KÖSZÖNTŐK SORÁBAN MINDENKÉPP HELYET KÉRÜNK MI IS. HARMINCADIK SZÜLETÉSNAPJÁN IGAZ SZERETETTEL KÖSZÖNTJÜK AZ ÚTTÖRŐK KEDVENC ÚJSÁGJÁT — A PAJTÁST. KÍVÁNJUK, HOGY MÉG SOK SZÁMOS ÉVET MEGÉRJEN ERŐBEN, EGÉSZSÉGBEN, VIDÁM KEDVVEL.

Füleki János

Az áfonyás pite

Mi — úgyis, mint az Áfonya őrs tagjai — elhatároztuk, hogy karácsonykor vendégül látjuk a Rezeda őrsöt. Tavaly ilyenkor ugyanis mi vendégeskedtünk náluk, s a lányok igazán kitettek magukért. Két tányér tepertős pogácsát raktak elénk, és mi — illedelmes vendégek lévén — egy perc alatt mindent elpusztítottunk. A lányok ismét telerakták a tányérokat, mire mi versenyt ettünk. Kisguczi lett az első. Két perc alatt tizenhárom pogácsát gyűrt le.

Ilyen előzmények után összedugtuk a fejünket.

— Nem maradhatunk szégyenben — mondtam én —, valamelyik mamával kellene tortát süttetni.

Erre Kaponya Tóni rámmordult:

— Hogyisne! A lányok is maguk sütötték a pogácsát! Mi sem vagyunk ügyetlenebbek! Elő azzal a híres-nevezetes sütőmesteri tudománnyal!

Félórai fejtörés után végre kisütöttünk valamit. Igaz, ezt még nem lehetett megenni, mert csupán egy kis óvodás dalocska volt, amelyet Kaponya Tóni a kishúgától hallott. Körbefogódzkodtunk és úgy daloltuk: „Süssünk, süssünk valamit, azt is megmondom, hogy mit..."

De hogy mit — azt már Kaponya Tóni sem tudta megmondani. No, Kaponya, te is megsütheted a tudományod! Nagyot nevettünk, mert ha Kaponya tudományát megsütnénk, alighanem, nagyítóval kellene megkeresni a tepsiben! Ez olaj volt a tűzre, Kaponya vörös lett, akár a főtt rák.

— Azt hiszitek — mondta — hogy csak nektek van sütnivalótok?

És egyszeriben úgy elszaladt, mintha ott sem lett volna!

Utánakiáltottunk:

— Állj meg! Csak tréfa volt! Hiszen tudod, nekünk sincs sütnivalónk!

Pár perc múlva nyílt az ajtó. Kaponya jött vissza — vaskos szakácskönyvvel.

— Nézzétek — nevettünk —, Tóni a hóna alatt hordja a sütőmesteri tudományát!

Majd, mintha összebeszéltünk volna, szakácskönyvestől, mindenestől vállunkra emeltük és úgy kiáltottuk:

— Éljen Kaponya, az Áfonya őrs fősütőmestere!

Másnap, vagyis ünnep előtti nap birtokunkba vettük a kisgazdasszony kör konyháját. Előbb mindenki lerakta azt, amit otthonról hozott: zsírt, lisztet, sót, paprikát, ecetet, cukrot, vaníliát, borsot. Fölséges süteményt sütünk ezekből! Kaponya fellapozta a szakácskönyvet, és találomra rábökött egy receptre, melynek ördögfánk volt a neve. Mi lebeszéltük a tervéről, mivel karácsonykor mégsem illő az ördöggel cimborálni. Másfélórás vita után az angyali torta mellett döntöttünk. Alkonyodott, amikor bekerült a sütőbe. Úgy ültük azt körül, akárcsak nyáron a tábortüzet. Micsoda szag jött a sütőből!!!

— Nem kell megijedni — nyugtatott minket Kaponya — a rossz szag és íz most távozik belőle!

Félórai sütés után — itt-ott fekete foltokkal —, de azért szép rózsaszín volt a torta.

— Nem a külső számít — szólt Kaponya — hanem a tartalom! — és azonnyomban leszelt egy csücsköt. — Nem érdekes a keménység — mondta — kitesszük az ablakba és a hidegen megpuhul!

Ekkor következett a kóstoló!

A tortának émelygős, savanykás íze volt. A kis Franyó Feri odasúgta nekem:

— Ugy-e jó, hogy titokban ecetet tettem bele? Így legalább van valami íze!

Kaponya, a fősütőmester felállt és kihúzta magát:

— Érzitek? — szólalt meg — Érzitek? Olyan íze van, mint az áfonyának! Én akartam, hogy ilyen legyen! Íme, a legújabb sütemény-különlegesség; ilyet még nem készített és nem evett senki, csak mi... az Áfonya őrs áfonyás pitével kínálja meg vendégeit!

Másnap mindannyian belaktunk otthon. Ám csodák csodája, az őrsi vendégek elé mégsem áfonyás pite került, hanem jóillatú tepertős pogácsa! Kaponyára néztünk.

— A mamám sütötte délelőtt — suttogta — ugyanis az áfonyás pitét, mint új találmányt, be kellett szolgáltatni a cukrász múzeumnak!

De azért nem volt fennakadás, mert a vendégek, úgyis, mint a Rezeda őrs tagjai versenyt ettek velünk a finom, tepertős pogácsából.

Estefelé odasúgja a kis Franyó Feri:

— Tudod, hogy Sándor bácsi Morzsa kutyája dühöseket morog odakint?

— Miért? — kérdeztem.

— Menj ki, majd meglátod!

Kimentem. Már messziről hallottam, hogy a hivatalsegédék lakása mellett mérgeseket vakkant a kutya. Közelebb mentem. Hát uramfia, mi volt előtte?

Az áfonyás pite!...

Polgár István

Citeraszó

A citera kurjong, peneg,
körülálljuk, három gyerek,
apám rázza a kis tollat,
föl-föltekint, ránkhunyorgat,

s velünk dúdol, — értjük a dalt,
érezzük, hogy bennünk kihajt,
érezzük, hogy olyan, mintha
apám maga írta volna.

Talán ő is a szerzője?
Állunk, kicsit távol tőle,
hallgatjuk a citeraszót,
hárman vagyunk a hallgatók.

Hárman vagyunk, de gyarapszunk:
— Engedd, hogy mi is mulassunk —
sétálnak át innen-onnan...
Kis bál támad udvarunkban.

Így telnek az ünnep-esték.
Most is, íme, már elkezdték,
rúgják a port, úgy forognak,
pedig kemény nap lesz holnap.

Büszke vagyok az apámra.
Kurjong, peneg citerája,
száll a hang a keze nyomán.
— Látjátok, mit tud az apám? —

hencegek a lányok előtt,
s irigységtől sárgulnak ők.
Annál inkább büszkélkedem,
s nevetve az irigyeken,

megrángatom apám karját,
s hangosan, hogy ők is hallják,
mondom: — Apám, édesapám,
hadd játszhassak a citerán!

Meg is kapom, pengetem is,
de biz az én dalom hamis.
Nyelvet azért ne öltsön ki
csúfolódva reám senki,

mert éppen úgy, mint az apám,
megtanulok pár délután,
s a szelekkel minden este
citeraszót küldök Pestre.

Dobra verjük

Röpcédulák

Nemrég különös üzenet várta az alberttelepi számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat kisdobosait és úttörőit. Az utcán találták a pajtások a röplapokra írt üzenetet: jelenjenek meg csapatösszejövetelen. Arról is hírt kaptak a három község utcáin szerteszórt lapokról, hogy a csapatösszejövetelre belépőjegyet is vinniük kell. Mégpedig ezúttal egy köteg újság a beugró. Volt nagy izgalom a pajtások között: te már tudsz róla? találtál röplapot? mutasd, hogy írtak rá? A kitűzött időpontban pedig négyszáz gyermek toporgott a csapatösszejövetel színhelyén, vidáman, kíváncsian és természetesen, nagyobbnál nagyobb újságpapírkötegekkel a hónuk alatt. Ötletes toborzó. Talán kicsiben is alka'mazható a közelgő téli szünidőben.

Délelőtti torna

Bizonyára mindannyian ismeritek a rádió Délelőtti torna című adását. Ha — rádiókészülék hiányában — nem hallgatjátok rendszeresen az iskolában, a téli szünidőben otthon kísérjétek figyelemmel a 10.35-kor kezdődő adásokat. Az sem árt, ha végrehajtjátok a tornagyakorlatokat.

Makklánc vagy kisdob?

Több táborban megcsodálhattuk a nyáron a becsület-oszlopot, amelyre kisdobosok, úttörők nevét vésték fel a társak, barátok. Mindazokét, akiket meglestek valamilyen cselekedet közben, amely a pajtások egyikének vagy a közösségnek jó volt. A kisdobosok és úttörők őrsei munka közben is használható házi megoldásokat eszeltek ki a hasznos és jó cselekedetek számlálására: erre való a makklánc, amely kezdetben csak makk, egy rávésett névvel. A makklánc azé lesz, akinek neve az összegyűlt és összefűzött makkokon legtöbbször szerepel. A kisdob is alkalmas arra, hogy az úttörőév végéig megőrizze a legügyesebbek nevét, akik a legtöbbet tettek egymásért. Hasonló, vagy még jobb ötleteket menet közben is feldobhattok. A megvalósítás már alig valamivel nehezebb.

Az itt a szám! Hol a pont?

matematikai rejtvényünk megfejtését szeptemberi számunkban közöltük. Sajnos, ha a megfejtés szövegébe nem is, a közleménybe hiba került. A jó megfejtést beküldők könyvjutalmat kaptak, írtuk tévesen. Nem minden jó megfejtést jutalmazhatunk. A legszebb munkát végzők közül is csak a szerencséseké lesz a könyvjutalom. Sorsolással döntöttük el, hogy ezúttal kik a rejtvény nyertesei: Bali Zoltán, Egyházashetye; Baráti Ákos, Tatabánya; Bodrogi Marianna, Pásztó; Bőhm Róbert, Sopron; Cserjés Beáta, Zalaapáti; Dankó Márta és György, Kazincbarcika; Dancsó József, Vál; Farkas Mária, Csénye; Fuksz István, Zalacsány; Horváth Andrea, Miskolc; Illés Erika, 1114 Budapest; Kun Eszter, Pécs; Miheller Károly, Nagykörű; Nagy István, Nemesnádudvar; Németh Judit, Százhalombatta; Patkós Beáta, Szarvas; Rusz Beáta, Gávavencsellő; Szakály Attila, Szombathely; Szalay Szilvia, Tapolca; Szepeshelyi Lívia, Szekszárd; Sziveri János, 1149 Budapest; Vida Tamás, Türje; Víg Mónika, Székesfehérvár; Viszóczky Gabriella, Salgótarján; Zseliczky Csilla, Moszkva.

Mellékletünk:

a csacsikordély Télapóval. A télapós csacsikordély rajzát vágjátok körül, kenjétek be ragasztóval és hajtsátok össze. A kiterített kocsi lapjait a szaggatott vonalak mentén, a nyilak irányában hajtogassátok és ragasszátok össze. Az A- és B-vel jelölt pántokat a betűk jelölése helyére ragasztva, máris befogtátok a csacsit. A kordély első és hátsó fehéren maradt oldalára illesszétek a C- és D-vel jelölt lapokat.

Télapó csomagját cérnára fűzve akasszátok a jobb kezefejére. Télapó többi ajándékát tegyétek a kocsiba, hogy elbandukolhasson annak ablakába, akinek szántátok ügyes munkátokat.

Petja Jordanova

Télapó

Télapó hegyormon állva
néz a vacogó világra.
Kiürült tenyér a rét,
csüggedt, ráncos arc az ég.
Levél-könnyeit kisírta,
fázósan borong a nyírfa,
dermedt ujjakként az ágak
egymásba kapaszkodnának.
Hogy ne fázzon a didergő
fonnyadt rét, ruhátlan erdő,
Télapó fehér subája
ráterül puhán a tájra.

Baka István fordítása

Ismered-e a Pajtást?

Bizonyára láttatok már **Pajtás** újságot, talán át is lapoztátok, megnéztétek a fényképeket, rajzos történeteket, s meglehet, egy-két írást is elolvastatok benne. Más dolog persze, ha valakinek úttörő a testvére, hiszen neki otthon rendszeresen a kezébe kerül a lap, nézegetheti, olvashatja kedvére, s beszélgethet is róla a testvérével.

De vajon tudtok-e minden fontosat az úttörők újságjáról? Nos, olvassátok el, ami itt következik és ellenőrizzétek magatokban.

A **Pajtás**-ról mindenekelőtt azt kell tudni, ami a címlapjára is oda van írva, azt ugyanis, hogy a Magyar Úttörők Szövetségének központi lapja. Tehát az Úttörőszövetség jelenteti meg az úttörők részére. Hivatása: tájékoztatni az újság olvasóit, hogyan élnek, tanulnak, sportolnak, játszanak, szórakoznak hazánkban az úttörők; miképpen végzik úttörőfeladataikat, hogyan segítik egymást, mit tesznek a közösségért. Eközben az újság sok ötletet ad, fontos tudnivalókat közöl, és nagy segítséget nyújt ahhoz, hogy a gyerekek élete érdekes és vidám legyen.

Most nézzük a **Pajtás** legfontosabb személyi adatait!

Született: 1946. december 10-én, tehát pontosan 30 évvel ezelőtt.

Példányszáma: 250 ezer. Ez azt jelenti, hogy minden úttörő hozzájuthat és elolvashatja.

Terjedelme: 32 oldal.

Megjelenik minden héten!

Ha most, a **Pajtás** 30. születésnapján egy asztalhoz akarnánk leültetni mindazokat, akiket kedves emlékek fűznek e népszerű újsághoz — ahhoz elképzelhetetlenül nagy méretű asztal kellene.

E képzeletbeli ünnepi asztalnál megtisztelő hely illeti meg az újság egykori munkatársait, közöttük a lap első szerkesztőjét, László Gyulát, a kitűnő költőt, akinek sok versét közölte a Kisdobos is. Ebben a számban is találtok tőle két szép költeményt.

Mellette sorakoznak, Vasvári Ferenc főszerkesztővel az élükön, a **Pajtás** jelenlegi munkatársai — szerkesztők, riporterek, fotósok, rajzolók, tördelők, gépírók, adminisztrátorok és persze a gyermektudósítók, a PTI (Pajtás Távirati Iroda) több száz munkatársa. Az újságírók közül néhányan a lap születése óta ott dolgoznak, mint például Füleki János főszerkesztő-helyettes vagy Faragó György rovatvezető.

Helyet foglalnak az ünnepi asztalnál, természetesen, hazánk 10—44 éves lakói — a lap jelenlegi és egykori olvasói. De helyet kérnek az idősebbek is, az első időszak úttörőinek a szülei, hiszen gyermekeikkel együtt ők is olvashatták, s tudjuk, sokan olvasták is, az újságot.

Végül, de nem utolsósorban az ünneplők közé tartoznak a mai kisdobosok is, mivel egy, két vagy három év múlva a **Pajtás** olvasói lesznek.

Vagyis, röviden: harmincadik születésnapján az egész ország köszönti és ünnepli a **Pajtás** újságot.

Forogj, forogj, orsócskám!

Sakkoznak a fiúcskák? — nyitotta ránk az ajtót Szilágyi bácsi, hideget engedve a szobába — sakk-matt?

— Csókolom, édesapám — mondta riadtan Marci, s erre én is szintúgy riadtan mormoltam valami köszönésfélét. Szilágyi bácsi közelebb jött, borostás fekete arcából kivillant szemefehérje.

— Szóval, ráérünk játszani — most már kiabált — a ház meg szalad a sok dolgoznivalótól!

— Ne bántsd őket, apjuk — kérlelte a bácsit Manci néni, aki riadtan lépett be férje után a szobába — segítettek egész délután. Hadd szórakozzanak egy kicsit.

— Szórakozni? — csattant fel újra Szilágyi bácsi — majd én megmutatom hogyan kell szórakozni! — és egy heves mozdulattal lesöpörte a bábokat a sakktábláról.

Ijedten kuporodtunk a földre, szedegettük, kapkodtuk a figurákat, a fekete királyné egészen mélyen begurult az ágy alá. Egyszerre bújtunk utána, csaknem koccant a fejünk.

— Mi van? — kérdeztem suttogva.

— Á, semmi, ha iszik, akkor mindig ilyen.

— Készen vagytok már? — hallottuk újra Szilágyi bácsi rekedt kiáltozását. — Egy-kettő, összeszedni mindet, aztán vigyázzállás mindketten itt előttem!

— De, Berci, vendég is van — békéltette panaszosan Manci néni.

— Ki? Vendég?

— Igen. Vitéz Jancsi. Ez új gyerek az iskolában, a Marcika barátja, segít neki a tanulásban.

— Mert az én fiamnak nincs esze a tanuláshoz? Biztosan megint rendetlenkedett az iskolában, majd jól elverem, és akkor tanulni fog! — Szilágyi bácsi szeme fenyegetően villogott. Manci néni és Marci egyre riadtabban húzódott a sarokba.

Most már valamit tenni kéne — gondoltam. — Meg kell akadályozni, hogy Marcit megverjék. Sőt, mi több, magát Szilágyi bácsit kellene megjavítani. Mit is kéne tenni? — Megforgattam zsebemben a varázsorsócskát.

S lássatok csudát! Szilágyi bácsi arca hirtelen megenyhült, egyre szelídebben, jóságosabban nézett ránk. Nyájas hangú szónoklathoz készülődött. De ez még mind semmi! Viharkabátja gallérján és kézelőjén fehér prémszegély nőtt, nehéz bakancsai könnyű csizmává váltak, s uramfia! — fekete borostás állán hófehér szakáll nőtt, szemöldöke, bajusza is őszült. Fején pedig piros süveg. Halk zene szólal, s kedves, mély hangját halljuk!

— Kedves gyerekek! December közeleg, jók voltatok-e, a lecke kész van-e, anyukának szót fogadtatok-e? Mert ha jó a gyereksereg, ajándékot hozok nektek, óvatosan vegyétek, az édesét egyétek, csokoládé, mogyoró, jó gyereknek ez való!

Marci tágra nyílott szemmel bámult, ijedtsége boldog vigyorgássá alakult, nem győzte két markát tartani a sok földi jóért.

Én meg vakarhattam a fejemet! Túl jól sikerült a varázslás. Odáig rendben volt a dolog, hogy Szilágyi bácsiból jó embert kellett varázsolni. Hogy ne bántsa Marcit, hagyja játszani a gyerekeket, és ne járjon részegen haza. De mi lett a vége?

Szilágyi bácsi addig-addig javult, míg egyenesen Télapó lett belőle.

Mit is kéne csinálni? Gondolkodtam és óvatosan, nagyon lassan igen-igen kicsikét visszafelé fordítottam a zsebemben a varázsorsót.

Vitéz Jancsi mesebeli kisdobos

Coffi, Coffi, ... --- ..., vagyis S.O.S., vagyis SEGÍTSÉG! Itt a december, a kedvenc hónapom és én mégis bánatos vagyok. Nem jut az eszembe semmi ajándéknak való ötlet. Könyörgök, segíts!!!!! Pocak

Szia, Pocak! Ahogy néztem a rajzodat, már ki is találtam, hogy mit csinálj: készíts pocak-babát! No ne ijedj meg, varrni nem kell egy öltést sem. Kérj anyukádtól egy rossz zoknit, 1/2 kg sárgaborsót és egy kevés fonalat vagy spárgát. Vágd le a zokni szárát. Kösd el a végét, aztán fordítsd ki. Szórj bele sárgaborsót, aztán kösd el.

Szórj bele újra borsót, kevesebbet, mint az előbb, mert ez lesz a feje. Kösd össze, ragassz rá szemet, szájat – és már kész is a pocak-baba. Hogy tetszik? Jó munkát, Pocak! Coffi

Kedves Coffi! Paprikával elkezdtük a pocak-babák sorozatgyártását. Ilyeneket találtunk ki:

Mindenkinek jut ajándék. Sőt! A legszebb pocak-babát felcérnáztuk két hurkapálcára. Így már táncolni is tud. Próbáld ki te is! Köszönjük a segítséget! Kellemes ünnepeket kívánunk: P+P

Marék Veronika munkája

Balassa Tibor kisdobos munkája, Letenye

Postafiók 100

Legkedvesebb levelem decemberben. „Kedves Űr Kata! A lányok búvóhelye már nincs meg. A fiúk is szerettek volna egy ugyanolyant, de nem sikerült. Ezért összerombolták mérgükben a miénket is egy délután. Sokáig haragban voltunk. De aztán megbékéltünk, mert együtt raktuk be a Tomecz néni fáját és közösen dolgoztunk az iskolai kiskertben. Jókat táncolunk együtt, ha Pali bácsi citerál. A Magyar Kálmán bácsi csinált nekünk egy akkora hintát, hogy ráférünk mindannyian, fiúk-lányok egyszerre. Szeretettel köszöntenek a kibékült kálócfai lányok, vagyis a **Titkos őrs,** 8988 Kálócfa, Ált. iskola."

Mesterségünk címere. Mindig nagyon várom az olyan leveleket, amelyekben arról írnak a kisdobosok, hogyan töltik be a tisztséget, amire pajtásaik megválasztották őket; mimindent csinálnak, mint zászlósok, mókamesterek stb. Mostanában nem igen kaptam ilyen levelet, úgyhogy most újra kérem!

Nagy örömmel tapasztalom viszont azt, hogy új „foglalkozásokat" találnak ki maguknak a kisdobosok, és azt derekasan teljesítik. Sima Judit (3900 Szerencs, Bajcsy-Zsilinszky út 3.) azt írja, hogy a kisdobos őrs gyermekfelügyelővé változott egy délutánra. Az óvodában megbeszélést és teadélutánt tartottak a szülők és az óvónénik. Ők ezalatt vigyáztak a kicsikre. Mindenkinek jó volt ez a délután.

Váci Piroska (4200 Hajdúszoboszló Április 4. u. 28.) divattervezőnek készül. Tudják ezt róla a pajtásai is, ezért megkérték — megbízták, hogy a jelmezbálra segítsen jelmezt tervezni. Az őrsnek 12 tagja van. Piroska kitalálta, legyenek ők a 12 hónap, és megtervezte a megfelelő jelmezeket.

Mészáros Júlia (2182 Domony, Ady Endre u. 17.) a futár szerepét vállalta. Nagyon szeret „őrsi"-re járni, ezért boldogan futja körbe a falut, ha össze kell toborozni a tagokat.

Péntek Bernadett (9353 Szárföld Fő utca 120.) játékfelelős, ami nem tekinthető „új foglalkozásnak" — de biztosan sok újdonságot talál majd ki Bernadett. Például ezentúl elviszi magával az őrsi foglalkozásokra a xilofonját, és a lepkefogás, meg a biciklitúrák tapasztalatait is átadja az őrsnek, hátha kedvet kapnak arra mások is.

Levélvárta. Kulcsár Annamária úttörő már, de sajnos nincs kistestvére, viszont nagyon szereti a kicsiket. Ezért levelezne szívesen kisdobosokkal. Címe: 7588 Vízvár, Ady Endre út 19. Posta Júlia szintén úttörő, de kisdobosok őrsvezetője. Hasonló tisztséget viselőkkel, kisdobosokkal is levelezne. Címe: 4064 Nagyhegyes Alkotmány u. 7. sz. Seres Ildikó (4087 Hajdúdorog Gáti u. 10.) vállalta, hogy külföldi úttörővel, kisdobossal levelez. Tőlem kért címet — mindjárt küldök is. De még azt is írja, hogy magyar pajtásokkal is levelezne föltétlenül, és annyira várja a választ, hogy ha nem kap, elhervad, mint a rózsa. Ne hagyjátok — írjatok neki gyorsan!

Egy magyarul tudó Szovjetunióban élő kislány jelentkezett éppen — neki írhat Ildikó, persze mások is. Címe: Kanalas Irén 295400 Mukacsevo, ul. Franko 84.

Állatszerető gyerekekkel barátkozna Kozma Amanda 2234 Maglód, Vörösmarty út 7. Kilencszázötven szalvéta tulajdonosa Borsi Edit (4087 Hajdúdorog Mátyás krt. 25.) szalvétát és levelet cserélne kisdobosokkal.

Levelező pajtást keres továbbá: Kasuba Gyula 2. osztályos kisdobos. Márcsak azért is írjatok neki fiúk-lányok, mert a mostani postámban ő az egyetlen fiú. Hát a többiek?

Űr Kata

Ferkai Loránt: Ajándék mindenkinek

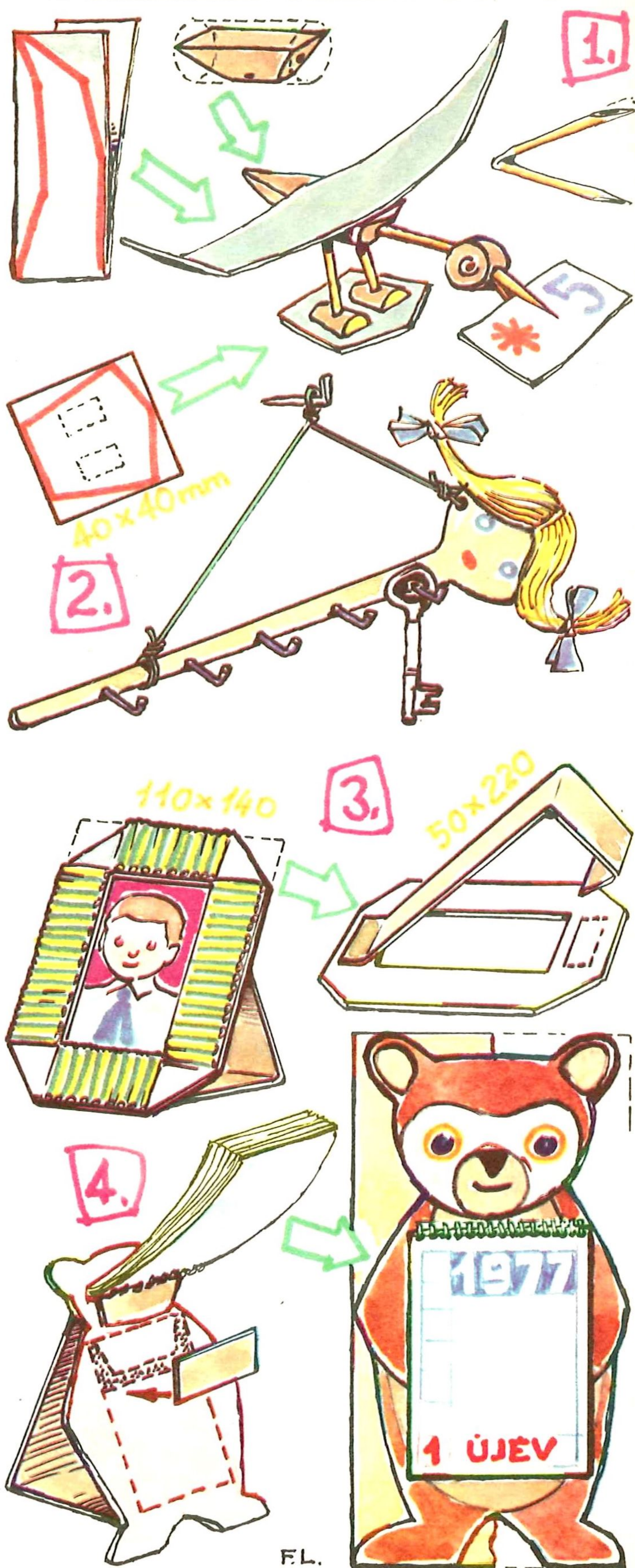
Az „együtt — egymásért" mozgalomba szinte beletartozik, hogy karácsonyra mindenkit megajándékozz, aki a szívedhez közeláll. Segítségül íme, néhány ötlet:

1. Elsős, másodikos kistestvérnek **madárka,** amelynek csőrébe lehet tenni az iskolából hazahozott jó érdemjegyeket, dicséreteket, hogy a szülők hazajövet azonnal észrevegyék! A szárny felébe hajtott és így kivágott kartonlap, a test megfaragott jókora dugó, a nyak, lábak és csőr műanyag szívószál-darabok. A kartontalpra féldugókat ragassz, hogy a madár biztosan álljon.

2. Anyukának az előszobába vagy a konyhába **fakanál-kulcstartót** készíthetsz. Az arcot a fakanál domború felére rajzold, a hajat pamutból ragaszd. A tartószegeket beverés után görbítsd fogóval felfelé, s az egészet fonalra kötve függeszd fel.

3. Nagymamának, nagyapának vagy bárki másnak örömet szerezhetsz saját fényképeddel, amelyet **keretbe** helyezel. A keretet erősebb kartonból vágd ki, pl. 6×9-es képhez 11 cm széles, 14 cm magas darabból, a keretszélesség 28 mm legyen. Hátulról kellőképpen meghajlított 22 cm hosszú, 5 cm széles kartoncsíkból ragassz támasztótáblát. A fényképet cellux-szalaggal ragaszthatod a keret nyílása mögé. Magát a keretet rafiafonással vagy színes szívószál-felragasztással díszítheted, de színes papírminták is jól mutatnak rajta.

4. Apunak íróasztalra állítható **naptárállványt** ajándékozhatsz. A naptártömböt vásárolnod kell persze, de állvány nélkül, csak a betétet vedd meg. A kapható legkisebb vagy közepes méretűt vedd, hogy ne legyen az egész túlságosan nagy. Az állvány magassága kétszerese legyen a naptárénak, ha a mi maci-rajzunkat veszed példának; ami természetesen nem kötelező. Más figurát is rajzolhatsz, tetszésed szerint. Az első vázlatra illeszd rá a naptárbetétet, s rajzold körül, mert ezt a részt nem kell befestened, felső részére azonban szélein beragasztózott kartoncsíkból „zsebet" kell készíteni, ahová a naptár „fülét" bedughatod. Támasztót ugyanúgy csinálj, mint a fényképkerethez.

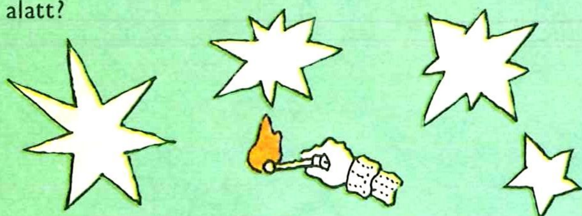

Decemberi fejtörő

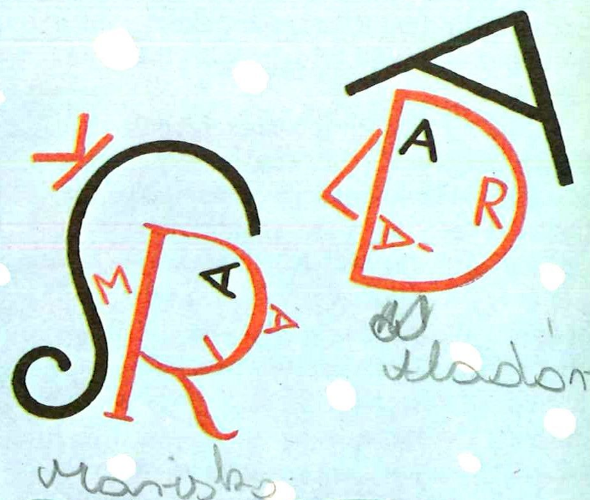
Őrizzétek meg és a megfejtéssel együtt küldjétek be!

Csillagszóró

A karácsonyfán lógó csillagszórók 40 másodpercig égnek. Panni meggyújtott egyet és amikor pontosan a negyedrésze elégett, meggyújtott egy másikat is. Amikor ennek is elégett negyede, meggyújtott egy harmadikat, és így tovább. A legelső csillagszóró meggyújtása után két perccel elaludt az utolsó csillagszóró is. Hány csillagszóró égett el a két perc alatt?

Mi a nevünk?

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Örömmel várjuk. 9. Finom textilanyag. 10. Erdőben van. 11. V. O. H. 12. Kerget. 14. Fed. 16. Elhasznál. 18. Eladó. 20. Y. T. 21. Arab név. 23. Névelő. 24. Névelővel, csomagolásra szolgál. 26. Leckék. 29. Nem fölé. 30. Időmérő.
Függőleges: 2. Posztófajta. 3. Fölé. 4. Nincsenek szülei. 5. Édesség. 6. Mindig ellentéte. 7. Fém. 8. Ugyanaz mint a vízszintes 16. 10. Karácsony jelképe. 13. Zsuzsanna becézve. 14. Varróeszköz. 15. Fordított szerszám. 17. Y. T. 19. Rag. 21. Kalap közepe. 22. Lánynév. 24. Helyhatározó. 25. Névelővel állóvíz. 27. Igekötő. 28. O. R.
Beküldendő a vízszintes 1. és a függőleges 5.

Téli esték

Jó unalomūző feladatot adunk. Írjátok le ezt a szót: RAKOSGATÓ. Szedjétek szét betűire és a betűkből rakosgassatok össze új szavakat, pl. RAK, KOS, TÓ, SÓGOR stb. Mi 70 szót tudtunk így készíteni, próbáljátok meg ti is. Ezt a feladatot nem kell beküldeni!

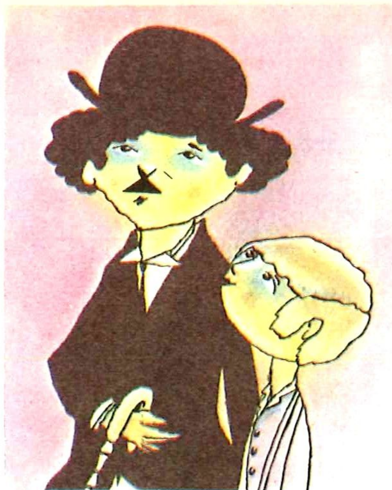
Mi van a zsákban?

Egészítsétek ki ezeket a fiú- és lányneveket a kezdőbetűkkel. Lefelé olvasva megtudjátok, mit hozott a Télapó.

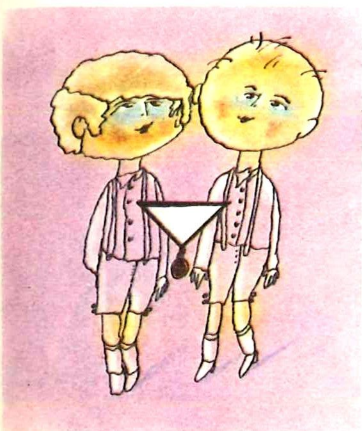
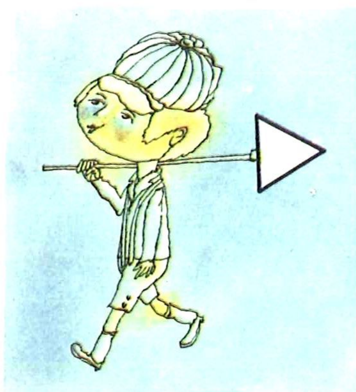
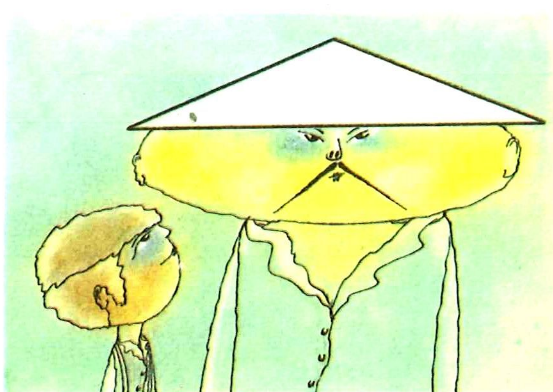

FIGYELEM! Az előző három hónaphoz hasonlóan, fejtsétek meg és gyűjtsétek össze a december — január — februári megfejtéseket. Beküldeni február hó végén kell.

Dallos Jenő: Tréfás mértani formák. *Háromszög.*

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXV. évf. 10. sz.

Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 664-373

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György

Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta

Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodájánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. Közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.

Megjelenik évenként tíz alkalommal.

Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.

Készült a Kossuth Nyomdában 76.0794. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató.

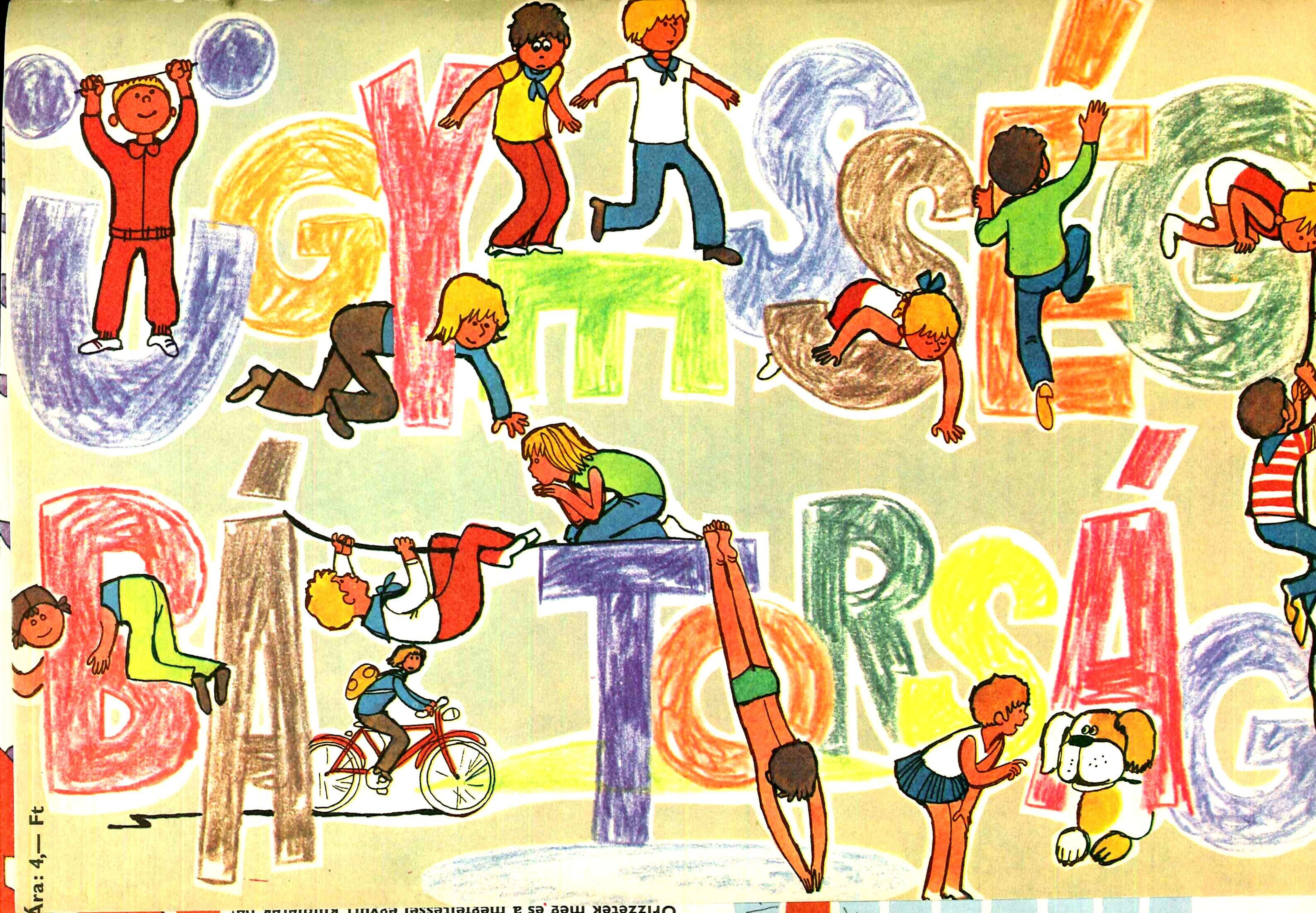
INDEX: 25.442

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem adunk vissza.

A címlap Horváth Mária munkája.

A hátsó borítót Görög Júlia rajzolta.

Ára: 4,— Ft